MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 194 (XXXVIII) — Nr. 967

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 20 noiembrie 2026

SUMAR

Nr.		Pagina
	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
	Decizia nr. 504 din 21 mai 2026 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală	2–4
	Decizia nr. 505 din 21 mai 2026 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, raportat la art. 386 din același cod	4–6
	DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
477.	— Decizie privind acordarea calității de consilier onorific al prim-ministrului domnului Adrian Sandu	6
478.	— Decizie privind numirea domnului Romeo Moșoiu în funcția de secretar de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova	7
479.	— Decizie pentru modificarea anexei la Decizia prim-ministrului nr. 229/2013 privind stabilirea componenței Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor	7
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 94 din 12 octombrie 2026 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8–15
	★	
	Rectificări	16

D E C I Z I I A L E C U R Ț I I C O N S T I T U Ț I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 504
din 21 mai 2026

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală

Dimitrie-Bogdan Licu — președinte
Asztalos Csaba-Ferenc — judecător
Mihai Busuioc — judecător
Mihaela Ciochină — judecător
Cristian Deliorga — judecător
Dacian-Cosmin Dragoș — judecător
Laura-Iuliana Scântei — judecător
Alina Oprișan — magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Burduja.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală. Excepția fost ridicată de Societatea Eurocom Expansion — S.A., cu sediul în comuna Băiculești, județul Argeș, în Dosarul nr. 3.391/216/2021 al Judecătoriei Curtea de Argeș și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.790D/2022.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autoarea excepției a formulat cerere pentru judecarea cauzei în lipsă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele de ședință acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere conținutul criticilor formulate care vizează, în realitate, modalitatea de interpretare a dispozițiilor legale.

C U R T E A,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 5 iulie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 3.391/216/2021, **Judecătoria Curtea de Argeș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală,** excepție ridicată de Societatea Eurocom Expansion — S.A., cu sediul în comuna Băiculești, județul Argeș, cu ocazia soluționării unei plângeri împotriva soluției de neurmărire/ netrimitere în judecată.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea acesteia susține că prevederile art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt lipsite de claritate și precizie în ceea ce privește stabilirea competenței judecătorului de cameră preliminară în soluționarea plângerilor împotriva soluțiilor de clasare dispuse prin ordonanță. Mai exact, susține că textul nu precizează cu suficientă claritate dacă plângerea trebuie formulată împotriva ordonanței de clasare emise de procurorul de caz sau împotriva ordonanței procurorului ierarhic superior care a respins plângerea împotriva soluției de clasare. Apreciază că această lipsă de claritate creează incertitudine pentru persoanele care doresc să își exercite drepturile, acestea neștiind împotriva cărei ordonanțe trebuie să formuleze plângerea la judecătorul de cameră preliminară în termenul prevăzut de lege. Situația conduce frecvent la formularea de plângeri atât împotriva ordonanței procurorului de caz, cât și împotriva celei a procurorului ierarhic, ceea ce generează confuzii în practică.

7. De asemenea, susține autoarea, pentru claritate și precizie, textul de lege criticat ar fi trebuit să prevadă sintagma „împotriva acestei soluții” după sintagma „a fost respinsă conform art. 339” din textul enunțat. În final, consideră că norma criticată nu asigură destinatarilor săi o reprezentare clară a conduitei de urmat, încălcând exigențele de claritate și previzibilitate a legii.

8. **Judecătoria Curtea de Argeș** apreciază ca excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textul de lege criticat fiind clar și previzibil.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Arată că modalitatea în care legiuitorul a înțeles să reglementeze obiectul plângerii formulate împotriva soluției de clasare nu denotă o abordare rigidă din partea acestuia. Obiectul acesteia rezultă cu claritate chiar din denumirea marginală a art. 340, „Plângerea împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată”, menționarea obiectului acestei căi de atac fiind regăsită și în cuprinsul art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, dar și în cuprinsul art. 339 alin. (4) din același cod. De asemenea, obiectul plângerii rezultă și din cuprinsul normei cu caracter general prevăzute la art. 339 alin. (5) din același act normativ. Așadar, rezultă cu claritate că obiectul plângerii nu poate fi decât soluția de clasare regăsită în cuprinsul ordonanței procurorului. Astfel, noile dispoziții se referă în mod explicit la obiectul plângerii ca fiind soluția de neurmărire penală sau netrimitere în judecată, și nu rezoluția sau ordonanța procurorului, cum era prevăzut în art. 278[1] din Codul de procedură penală din 1968. În acest context, opinează că nici critica vizând tipul ordonanței nu poate fi reținută. După cum se cunoaște, soluția de clasare nu poate fi dispusă decât de procurorul de caz. Ordonanța procurorului ierarhic superior, prin care se soluționează plângerea împotriva soluției de clasare, nu vizează emiterea unei noi soluții de clasare în cauză, ci admiterea sau respingerea plângerii pentru anumite considerente.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** și **Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

C U R T E A,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală, având următorul cuprins: *„(1) Persoana a cărei plângere împotriva soluției de clasare, dispusă prin ordonanță sau rechizitoriu, a fost respinsă conform art. 339 poate face plângere, în termen de 20 de zile de la comunicare, la judecătorul de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar*

reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță."

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (4) și (5) referitoare la principiul separației și echilibrului puterilor în stat și la principiul legalității, precum și în art. 126 alin. (2) privind stabilirea prin lege a competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în argumentarea excepției, autoarea apreciază, în esență, că textul criticat este lipsit de claritate și previzibilitate, motivat de faptul că nu se stabilește în mod concret ce anume se atacă la judecătorul de cameră preliminară. Învederează că persoana interesată trebuie să cunoască în concret care este obiectul plângerii, respectiv dacă se atacă ordonanța procurorului de caz ori a celui ierarhic superior prin care se respinge plângerea astfel formulată. De asemenea, arată că nu rezultă cu claritate din conținutul textului de lege criticat nici dacă obiectul plângerii vizează soluția dispusă în cauză ori chiar actul procedural al ordonanței de clasare. În concluzie, apreciază că norma criticată nu oferă destinatarilor săi o imagine clară asupra conduitei ce trebuie adoptată, încălcând cerințele de claritate și previzibilitate ale legii. Consideră, de asemenea, că textul ar fi trebuit să includă sintagma „împotriva acestei soluții" după expresia „a fost respinsă conform art. 339" din dispoziția contestată.

16. În raport cu criticile formulate, Curtea constată că dispozițiile art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare, în acest sens fiind Decizia nr. 617 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7 din 5 ianuarie 2021, Decizia nr. 635 din 21 noiembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 26 aprilie 2024, și Decizia nr. 760 din 14 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 22 mai 2024.

17. Cu acele prilejuri, Curtea a reținut că stabilirea unor reguli speciale de procedură în cazul soluționării plângerilor împotriva actelor procurorului este realizată de legiuitor în exercitarea competenței sale constituționale. În conformitate cu prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul poate institui reguli speciale de procedură, ca modalități de exercitare a drepturilor procedurale, principiul accesului liber la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, însă în formele și modalitățile instituite de lege. Prin urmare, stabilirea procedurii conform căreia ordonanțele procurorului, cu excepția celor de clasare, nu pot fi atacate în fața unui judecător nu a avut ca scop limitarea accesului liber la justiție, ci, dimpotrivă, a urmărit exclusiv asigurarea unui climat de ordine, necesar pentru exercitarea dreptului fundamental prevăzut la art. 21 din Constituție. Reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Legea fundamentală, a condițiilor de exercitare a unui drept subiectiv sau procesual, inclusiv prin instituirea unor proceduri speciale, nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 760 din 14 decembrie 2023, antereferită, paragraful 13).

18. În continuare, Curtea a reținut că art. 21 din Constituție se referă la posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit instanțelor de judecată pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime, nicio lege neputând îngrădi exercitarea acestui drept (Decizia nr. 569 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008). Or, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că, odată rezolvată de către procuror, în condițiile art. 327 din Codul de procedură penală, cauza penală poate fi supusă cenzurii judecătorului de cameră preliminară — în funcție de soluția procurorului —, astfel încât partea interesată are posibilitatea de a critica inclusiv actele procurorului care au fundamentat soluția dispusă de acesta. Astfel, atunci când procurorul emite rechizitoriul prin care dispune trimiterea în judecată, cauza ajunge în faza camerei preliminare, fază în care, potrivit dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, judecătorul verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. În cazul în care procurorul emite o ordonanță prin care clasează cauza, aceasta va putea ajunge, pe calea plângerii reglementate de dispozițiile art. 340 și 341 din Codul de procedură penală, la judecătorul de cameră preliminară, în fața căruia, în condițiile art. 341 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală — dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală —, petentul și intimații pot formula cereri și ridica excepții și cu privire la legalitatea administrării probelor ori a efectuării urmăririi penale. În sfârșit, atunci când procurorul emite o ordonanță prin care renunță la urmărirea penală, ordonanța astfel pronunțată este verificată sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar, când a fost întocmită de acesta din urmă, verificarea se face de procurorul ierarhic superior, conform prevederilor art. 318 alin. (10) din Codul de procedură penală. Ulterior, această ordonanță se transmite, spre confirmare, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță, iar în fața acestuia persoana care a făcut sesizarea, părțile, suspectul, persoana vătămată ori altă persoană interesată pot invoca aspecte de nelegalitate și/sau netemeinicie a soluției pronunțate, în condițiile art. 318 alin. (12), (14) și (15) din Codul de procedură penală (Decizia nr. 635 din 21 noiembrie 2023, precitată, paragraful 16).

19. În final, Curtea a statuat că textul de lege criticat nu încalcă prevederile din Constituție și din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind accesul liber la justiție și nici dreptul la un proces echitabil, întrucât, potrivit reglementărilor anterior menționate, persoana ale cărei interese legitime sunt vătămate printr-un act de urmărire penală are, după rezolvarea cauzei de către procuror, posibilitatea de a se adresa cu o plângere instanței judecătorești în scopul obținerii unui remediu. Prin urmare, rezultă că persoana interesată, pe de o parte, poate face plângere împotriva actelor de urmărire penală și împotriva soluțiilor de netrimitere în judecată, iar, pe de altă parte, în condițiile legii, se poate adresa judecătorului de cameră preliminară cu o plângere ce vizează aceleași aspecte (Decizia nr. 617 din 22 septembrie 2020, antereferită, paragraful 37).

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

21. Referitor la susținerea autorului potrivit căreia textul ar trebui să conțină sintagma „împotriva acestei soluții" după expresia „a fost respinsă conform art. 339" din dispoziția criticată, Curtea precizează că nu poate examina un text de lege din perspectiva aspectelor pe care acesta nu le prevede expres, adică a unei lipse de reglementare, și nici printr-un examen comparativ al legislației într-o anumită materie, raportată la momente diferite în timp. Astfel concepute, susținerile de neconstituționalitate care conțin propuneri *de lege ferenda* nu au natura unor veritabile critici de neconstituționalitate asupra cărora Curtea Constituțională să fie competentă să le examineze. Curtea s-a pronunțat constant, de exemplu, prin Decizia nr. 159 din 10 noiembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 4 februarie 1999, în sensul că nu este competentă să soluționeze excepții de neconstituționalitate privind lacune legislative ori în cazul unor reglementări legale despre care se pretinde că ar fi incomplete ori nesatisfăcător redactate, deoarece ar presupune o intervenție nemijlocită din partea sa în activitatea de legiferare.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Eurocom Expansion — S.A., cu sediul în comuna Băiculești, județul Argeș, în Dosarul nr. 3.391/216/2021 al Judecătoriei Curtea de Argeș și constată că dispozițiile art. 340 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Curtea de Argeș și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 mai 2026.

PREȘEDINTE
DIMITRIE-BOGDAN LICU

Magistrat-asistent,
Alina Oprișan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 505
din 21 mai 2026

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, raportat la art. 386 din același cod

Dimitrie-Bogdan Licu	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dacian-Cosmin Dragoș	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Alina Oprișan	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Burduja.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală. Excepția fost ridicată de Adrian Ioan Nești în Dosarul nr. 1.493/210/2020 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1. 799D/2022.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele de ședință acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă, iar, în subsidiar, ca neîntemeiată. În ceea ce privește inadmisibilitatea excepției, arată că autorul solicită completarea dispozițiilor criticate prin introducerea unui nou caz de desființare a hotărârii cu trimitere spre rejudecare. Referitor la netemeinicia excepției, precizează că în cauză nu sunt incidente garanțiile privind dublul grad de jurisdicție în materie penală, astfel încât critica formulată din această perspectivă este neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 5 iulie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 1.493/210/2020, **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală,** excepție ridicată de Adrian Ioan Nești într-o cauză având ca obiect apelul declarat împotriva unei sentințe penale, în care autorul a solicitat, printre altele, casarea cu trimiterea spre rejudecare a cauzei în ceea ce îl privește, în temeiul dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, iar instanța de apel a dispus, prin încheiere, schimbarea încadrării juridice a faptelor penale reținute prin sentința apelată.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia critică dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală motivat de faptul că nu se poate dispune casarea cu trimitere spre rejudecare în situația în care, direct în faza de apel, se dispune schimbarea încadrării juridice într-o altă faptă decât cea avută în vedere pe parcursul întregii urmăriri penale, precum și al judecății în primă instanță. Astfel, apreciază că este încălcat principiul dublului grad de jurisdicție, întrucât hotărârea pronunțată de instanța de apel este definitivă. Totodată, autorul menționează că este încălcat și dreptul la un proces echitabil, având în vedere că, în cadrul primului ciclu procesual, nu au fost administrate probe referitoare la noua infracțiune ce face obiectul schimbării încadrării juridice, infracțiune care presupune condiții de tipicitate distincte.

6. **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că excepția invocată cu privire la dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală vizează o omisiune legislativă, respectiv lipsa obligației de trimitere a cauzei spre rejudecare în caz de schimbare a încadrării juridice în faza de apel, astfel încât, prin demersul său, inculpatul urmărește, în realitate, adăugarea la lege, ceea ce excedează competenței Curții Constituționale.

7. În ceea ce privește dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală, reglementat de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța arată că, în situația schimbării încadrării juridice a faptei inculpatului, în apel, nu se analizează pentru

prima dată vinovăția acestuia, pentru a beneficia de un dublu grad de jurisdicție, ci schimbarea încadrării juridice este o problemă procedurală, ce nu privește soluționarea nemijlocită a cauzei și nu antamează în niciun fel vinovăția celui trimis în judecată.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este, în primul rând, inadmisibilă, iar, în subsidiar, neîntemeiată. Cu privire la inadmisibilitatea excepției arată că autorul nu critică textul pentru ceea ce prevede, ci pentru ceea ce nu prevede, solicitând în realitate completarea reglementării cu menționarea în cuprinsul art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală ca, în ipoteza admiterii apelului și schimbării încadrării juridice în cursul acestei faze procesuale, instanța ierarhic superioară să dispună rejudecarea cauzei de către prima instanță. Așadar, rezultă că autorul excepției dorește de fapt completarea sau modificarea textelor de lege criticate, ceea ce excedă, în opinia sa, competenței Curții Constituționale.

10. Referitor la netemeinicia excepției de neconstituționalitate susține că schimbarea încadrării juridice a faptei reprezintă un act procesual necesar în cazurile în care prin rechizitoriu s-a reținut din eroare o anumită încadrare sau atunci când, în cursul judecății, apar elemente noi, de natură să determine o altă încadrare juridică decât cea dată prin actul de sesizare a instanței. În acord cu opinia instanței de trimitere, apreciază că nu orice aspect procedural care este supus dezbaterilor într-o cauză trebuie supus cerinței dublului grad de jurisdicție, ci doar aspectele de fapt care sunt de natură să stabilească asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului. Or, încadrarea juridică reprezintă un element tehnic în structura procesului penal, aspect care nu poate atrage necesitatea analizei a două instanțe.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** și **Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

C U R T E A,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, astfel cum este menționat în încheierea de sesizare, dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală. Din examinarea motivelor de neconstituționalitate Curtea constată că autorul critică textul de lege prevăzut la art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) prin raportare la art. 386 din Codul de procedură penală. Așadar, obiectul excepției îl reprezintă dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, raportat la art. 386 din același cod, text de lege care, la data invocării prezentei excepții de neconstituționalitate, aveau următorul cuprins:

— art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală: *„(1) Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții: (…) 2. admite apelul și: (…) b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.”*;

— art. 386 din Codul de procedură penală: *„(1) Dacă în cursul judecății se consideră că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, instanța este obligată să pună în discuție noua încadrare și să atragă atenția inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea.*

(2) Dacă noua încadrare juridică vizează o infracțiune pentru care este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, instanța de judecată cheamă persoana vătămată și o întreabă dacă înțelege să facă plângere prealabilă. În situația în care persoana vătămată formulează plângere prealabilă, instanța continuă cercetarea judecătorească, în caz contrar dispunând încetarea procesului penal.”

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 23 alin. (1) privind inviolabilitatea libertății individuale și siguranței persoanei, în art. 124 — *Înfăptuirea justiției* și în art. 129 — *Folosirea căilor de atac.* Totodată, în susținerea excepției se invocă art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel încât Curtea reține drept normă de referință art. 21 alin. (3) din Constituție, astfel cum acesta se interpretează, în temeiul art. 20 alin. (1) din Legea fundamentală, și prin prisma exigențelor textului convențional menționat. De asemenea, sunt invocate și exigențele art. 2 — *Dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală* din Protocolul nr. 7 la aceeași convenție.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia critică dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală prin raportare la art. 386 din același cod, susținând că acestea nu permit casarea cu trimitere spre rejudecare în ipoteza în care, direct în apel, se dispune schimbarea încadrării juridice într-o altă faptă decât cea avută în vedere pe parcursul urmăririi penale și al judecății în primă instanță. În opinia sa, această reglementare aduce atingere principiului dublului grad de jurisdicție, întrucât hotărârea instanței de apel este definitivă. Practic, autorul prezentei excepții apreciază că numai în acest mod poate fi asigurat standardul dublului grad de jurisdicție în materie penală, astfel cum acesta este reglementat la art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De asemenea, autorul apreciază că este încălcat și dreptul la un proces echitabil, având în vedere că, în primul ciclu procesual, nu au fost administrate probe cu privire la noua infracțiune ce face obiectul schimbării încadrării juridice, infracțiune ce implică elemente de tipicitate distincte.

16. Având în vedere cele susținute, Curtea constată că autorul excepției nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci solicită, în realitate, completarea/modificarea textului de lege analizat, în sensul ca, în ipoteza admiterii apelului și a schimbării încadrării juridice în această fază procesuală, instanța de control judiciar să dispună rejudecarea cauzei de către prima instanță. Or, o asemenea solicitare nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, conform prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului (a se vedea Decizia nr. 609 din 28 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 881 din 9 noiembrie 2017, paragraful 15, sau Decizia nr. 191 din 28 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 692 din 3 august 2020, paragraful 13).

17. A accepta soluția sugerată de către autorul excepției ar echivala cu adoptarea unei teze pe care legiuitorul nu a prevăzut-o și pe care, dacă ar fi dorit să o reglementeze, ar fi prevăzut-o în mod expres, incluzând-o în norma legală criticată. Mai mult, potrivit dispozițiilor art. 61 alin. (1) din Constituție, Parlamentul are competența exclusivă de a modifica o normă legală, acesta fiind unica autoritate legiuitoare a țării (în același sens, a se vedea Decizia nr. 57 din 1 februarie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 10 iunie 2024, paragraful 17).

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

C U R T E A C O N S T I T U Ț I O N A L Ă

În numele legii

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, raportat la art. 386 din același cod, excepție ridicată de Adrian Ioan Nețiu în Dosarul nr. 1.493/210/2020 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 mai 2026.

PREȘEDINTE
DIMITRIE-BOGDAN LICU

Magistrat-asistent,
Alina Oprișan

D E C I Z I I A L E P R I M - M I N I S T R U L U I

GUVERNUL ROMÂNIEI

P R I M - M I N I S T R U L

D E C I Z I E
privind acordarea calității de consilier onorific al prim-ministrului domnului Adrian Sandu

În temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Se acordă calitatea de consilier onorific al prim-ministrului domnului Adrian Sandu.

Art. 2. — Activitatea domnului Adrian Sandu este neremunerată.

PRIM-MINISTRU
LUCA-ALEXANDRU NICULESCU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Gabriel-Ciprian Ene

București, 20 noiembrie 2026.
Nr. 477.

GUVERNUL ROMÂNIEI

P R I M - M I N I S T R U L

D E C I Z I E
privind numirea domnului Romeo Moșoiu în funcția de secretar de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 4 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 808/2021 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova, cu modificările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Romeo Moșoiu se numește în funcția de secretar de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova.

Art. 2. — La data prevăzută la art. 1, prevederile art. 2 din Decizia prim-ministrului nr. 84/2025 privind exercitarea atribuțiilor de secretar de stat al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 20 februarie 2025, își încetează aplicabilitatea.

PRIM-MINISTRU
LUCA-ALEXANDRU NICULESCU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Gabriel-Ciprian Ene

București, 20 noiembrie 2026.
Nr. 478.

GUVERNUL ROMÂNIEI

P R I M - M I N I S T R U L

D E C I Z I E
pentru modificarea anexei la Decizia prim-ministrului nr. 229/2013 privind stabilirea componenței Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor

Având în vedere Adresa Cancelariei Prim-Ministrului nr. 86 din 30 octombrie 2026, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/33.773 din 2.11.2026, și Adresa Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților nr. 544/LH din 27 octombrie 2026,

în temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 19 lit. a) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Punctul 5 din anexa „Componența Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor” la Decizia prim-ministrului nr. 229/2013 privind stabilirea componenței Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 30 mai 2013, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

„5. Dragoș-Mihai Hotea — secretar de stat, Cancelaria Prim-Ministrului”.

PRIM-MINISTRU
LUCA-ALEXANDRU NICULESCU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Gabriel-Ciprian Ene

București, 20 noiembrie 2026.
Nr. 479.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 94
din 12 octombrie 2026

Dosar nr. 1.117/1/2026

Mihnea Adrian Tănase	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Bogdan Cristea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoe	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alexandru Răzvan George Popescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Gianina Prelipcean	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Florina Secreșteanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Violeta Chiriac	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristina Ardeleanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 1.117/1/2026 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de domnul judecător Mihnea Adrian Tănase, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal privind lămurirea următoarei chestiuni de drept:

Dacă, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 463 alin. (1) și (3), art. 466 alin. (1), (2), (3), (6), (7), (8), (9), (11) și (12) din Codul fiscal, ale pct. 65 din Normele Metodologice de aplicare a Codului fiscal, precum și ale art. 41 alin. (3), alin. (8) lit. a) și alin. (8^1) lit. b) pct. (i) din Legea nr. 7/1996, în forma aplicabilă la 11 noiembrie 2022, declararea și înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren pot fi realizate și la solicitarea posesorului de fapt al acestui teren, posesie declarată organelor fiscale locale, iar nu exclusiv de către titularul dreptului de proprietate asupra terenului, al dreptului de concesiune, de închiriere, de administrare sau de folosință asupra aceluiași teren.

5. După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat, președintele completului, domnul judecător Mihnea Adrian Tănase, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. **Titularul și obiectul sesizării**

6. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a dispus, prin Încheierea din 20 martie 2025, în Dosarul nr. 63.702/299/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

7. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul instanței supreme la 9 iunie 2026 cu nr. 1.117/1/2026.

II. **Normele legale incidente**

8. Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, forma în vigoare la 11 noiembrie 2022, denumită în continuare *Legea nr. 7/1996*

„Art. 41. — (...) (3) În cazul lucrărilor de înregistrare în cadastru și în cartea funciară realizate la cererea persoanelor interesate, dacă suprafața din măsurători este diferită de suprafața înscrisă într-o carte funciară pe baza unei documentații cadastrale recepționate de oficiul teritorial sau suprafața din documentația cadastrală, recepționată de oficiul teritorial, pentru care nu s-a deschis carte funciară ori suprafața din actele de proprietate, cererea de recepție și înscriere în cartea funciară se soluționează astfel:

a) dacă suprafața din măsurători este mai mică, atunci această suprafață se înscrie în cartea funciară în baza documentației cadastrale și a acordului proprietarului privind înregistrarea acestei suprafețe;

b) dacă suprafața din măsurători este mai mare în proporție de până la 15% inclusiv, în cazul terenurilor din intravilan, și de până la 5% în cazul terenurilor din extravilan, atunci suprafața din măsurători se înscrie în cartea funciară în baza documentației cadastrale și a declarației proprietarului;

c) dacă suprafața din măsurători este mai mare decât procentul stabilit la lit. b), la cerere, se va putea nota posesia asupra diferenței de teren, deținută fără act de proprietate, în baza următoarelor documente:

(i) procesul-verbal de vecinătate;

(ii) istoricul de rol fiscal;

(iii) certificatul de atestare fiscală în care să fie indicată suprafața rezultată din măsurătorile cadastrale. (...)

(8) În cadrul înregistrării sporadice, persoana interesată poate solicita notarea posesiei în cartea funciară în următoarele cazuri:

a) pentru imobile neînscrise în cartea funciară, în lipsa actelor de proprietate asupra acestora; (...)

(8[1]) Pentru cazurile prevăzute la alin. (8), notarea posesiei se efectuează în baza următoarelor documente: (...)

b) adeverință eliberată de primăria în a cărei rază teritorială este situat imobilul, din care să rezulte că:

(i) posesorul a plătit taxele și impozitele locale ca un adevărat proprietar; (...).”

9. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumită, în continuare, *Codul fiscal*, forma în vigoare la 3 septembrie 2022

„Art. 463. — Reguli generale

(1) Orice persoană care are în proprietate teren situat în România datorează pentru acesta un impozit anual, exceptând cazurile în care în prezentul titlu se prevede altfel. (...)

(3) Impozitul prevăzut la alin. (1), denumit în continuare *impozit pe teren*, precum și taxa pe teren prevăzută la alin. (2) se datorează către bugetul local al comunei, al orașului sau al municipiului în care este amplasat terenul. În cazul municipiului București, impozitul și taxa pe teren se datorează către bugetul local al sectorului în care este amplasat terenul.”

„Art. 466. — Declararea și datorarea impozitului și a taxei pe teren

(1) Impozitul pe teren este datorat pentru întregul an fiscal de persoana care are în proprietate terenul la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior.

(2) În cazul dobândirii unui teren în cursul anului, proprietarul acestuia are obligația să depună o nouă declarație de impunere la organul fiscal local în a cărui rază teritorială de competență se află terenul, în termen de 30 de zile de la data dobândirii, și datorează impozit pe teren începând cu data de 1 ianuarie a anului următor.

(3) În cazul în care dreptul de proprietate asupra unui teren este transmis în cursul unui an fiscal, impozitul este datorat de persoana care deține dreptul de proprietate asupra terenului la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior anului în care se înstrăinează. (...)

(6) În cazul terenurilor la care se constată diferențe între suprafețele înscrise în actele de proprietate și situația reală rezultată din măsurătorile executate în condițiile Legii nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru determinarea sarcinii fiscale se au în vedere suprafețele care corespund situației reale, dovedite prin lucrări de cadastru. Datele rezultate din lucrările de cadastru se înscriu în evidențele fiscale, în registrul agricol, precum și în cartea funciară, iar impozitul se calculează conform noii situații începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care se înregistrează lucrarea de cadastru la oficiile de cadastru și publicitate imobiliară, ca anexă la declarația fiscală.

(7) În cazul unui teren care face obiectul unui contract de leasing financiar, pe întreaga durată a acestuia se aplică următoarele reguli:

a) impozitul pe teren se datorează de locatar, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a fost încheiat contractul;

b) în cazul în care contractul de leasing financiar încetează altfel decât prin ajungerea la scadență, impozitul pe teren se datorează de locator, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care terenul a fost predat locatorului prin încheierea procesului-verbal de predare-primire a bunului sau a altor documente similare care atestă intrarea bunului în posesia locatorului ca urmare a rezilierii contractului de leasing;

c) atât locatorul, cât și locatarul au obligația depunerii declarației fiscale la organul fiscal local în a cărui rază de competență se află terenul, în termen de 30 de zile de la data finalizării contractului de leasing sau a încheierii procesului-verbal de predare a bunului sau a altor documente similare care atestă intrarea bunului în posesia locatorului ca urmare a rezilierii contractului de leasing însoțită de o copie a acestor documente.

(8) În cazul terenurilor pentru care se datorează taxa pe teren, în temeiul unui contract de concesiune, închiriere, administrare ori folosință care se referă la perioade mai mari de o lună, titularul dreptului de concesiune, închiriere, administrare ori folosință are obligația depunerii unei declarații la organul fiscal local până la data de 25 inclusiv a lunii următoare intrării în vigoare a contractului.

(9) În cazul terenurilor pentru care se datorează taxa pe teren, în temeiul unor contracte de concesiune, închiriere, administrare ori folosință care se referă la perioade mai mici de o lună, persoana de drept public care transmite dreptul de concesiune, închiriere, administrare ori folosință are obligația să depună o declarație la organul fiscal local, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare intrării în vigoare a contractelor, la care anexează o situație centralizatoare a acestor contracte. (...)

(11) Declararea terenurilor în scop fiscal nu este condiționată de înregistrarea acestor terenuri la oficiile de cadastru și publicitate imobiliară.

(12) Depunerea declarațiilor fiscale reprezintă o obligație și în cazul persoanelor care beneficiază de scutiri sau reduceri de la plata impozitului sau a taxei pe teren.”

10. Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare *Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal*, forma în vigoare la 9 septembrie 2022

Titlul IX — Impozite și taxe locale

Capitolul III — Impozitul pe teren și taxa pe teren

Secțiunea 1 — Reguli generale

„65. (1) Impozitul pe teren este datorat de:

a) titularul dreptului de proprietate asupra terenului la data de 31 decembrie a anului fiscal precedent, indiferent unde este situat terenul în România și de categoria de folosință, în intravilan sau extravilan;

b) locatar, în cazul în care terenul face obiectul unui contract de leasing financiar la data de 31 decembrie a anului fiscal precedent; (...)”

III. **Expunerea succintă a procesului**

11. Prin acțiunea introductivă, reclamanții, persoane fizice, au solicitat, în contradictoriu cu pârâta, autoritate publică, obligarea acesteia la înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren în suprafață de 173 de mp.

12. În susținere au arătat că sunt posesorii terenului din anul 2003, sub nume de proprietar, și, în vederea notării posesiei în cartea funciară, conform art. 41 din Legea nr. 7/1996, au întocmit documentația necesară, dosarul fiind depus la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară (*O.C.P.I.*) Sector 1. La 3 noiembrie 2022, O.C.P.I. a cerut completarea documentației cu certificatul fiscal, motiv pentru care au înregistrat declarația pentru stabilirea impozitului pe teren, atașând înscrisuri doveditoare. Prin Adresa din 24 noiembrie 2022, pârâta a arătat că, pentru a da curs solicitării, reclamanții aveau obligația să depună un înscris din care să rezulte calitatea de proprietari, or, refuzul pârâtei creează o inadvertență între dispozițiile art. 41 din Legea nr. 7/1996 și prevederile art. 463 alin. (1) și art. 466 alin. (1) din Codul fiscal.

13. Pârâta a susținut, în esență, că înscrierea pe rol a imobilului poate fi realizată doar de către cel care are calitatea de proprietar, pe baza unor înscrisuri autentice, iar nu și de către cel care îl posedă, astfel cum rezultă din art. 466 alin. (6), (8), (9) și (11) din Codul fiscal.

14. Prin Sentința civilă nr. 5.555 din 2 noiembrie 2023, pronunțată de Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, s-a respins cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată.

15. În motivare s-a reținut că refuzul pârâtei de a înscrie în evidențele fiscale pe numele reclamanților terenul în discuție și de a stabili impozitul pe teren a fost justificat de lipsa dovezii calității de proprietar, apreciindu-se că doar persoanelor care dețin terenul în baza unui act încheiat în forma prevăzută de lege (de proprietate, de folosință, de concesiune etc.) li se va deschide rol fiscal și doar față de acestea se va emite decizie de impunere; reclamanții, deși pretind că au calitatea de posesori încă din anul 2003, nu au depus niciun înscris care să ateste acest aspect. Simpla declarație nu conduce la ideea că pârâta are obligația de a stabili impozitul pe teren, atâta vreme cât nu sunt îndeplinite condițiile legale pentru luarea în evidențele fiscale a terenului în cauză. În ipoteza în care dețin în fapt acest teren, reclamanții au posibilitatea să efectueze demersuri pentru lămurirea situației juridice a terenului, în planul dreptului civil, eventual printr-o acțiune având ca obiect uzucapiune, iar, ulterior, să înscrie dreptul de proprietate în evidențele fiscale. În aceste condiții, nu se poate reține un refuz nejustificat al autorității pârâte, vătămător pentru aceștia.

16. Împotriva acestei sentințe, în termen legal, au declarat recurs reclamanții, arătând că, potrivit legislației fiscale în vigoare, impozitul pe teren este datorat de orice persoană care îl posedă o perioadă mai lungă de timp, nefiind stipulată obligativitatea unui just titlu. Încă din anul 2003 au făcut demersuri la direcția de taxe și impozite locale pentru deschiderea rolului fiscal, posedând terenul sub nume de proprietar și nu cu intenția de a-l deține pentru altul. Art. 41 din Legea nr. 7/1996 indică notarea posesiei în cartea funciară la solicitarea fiecărei persoane interesate, care nu deține acte de proprietate asupra imobilului pe care îl posedă, iar înregistrarea posesiei se face în baza unei documentații, în cadrul căreia figurează certificatul de atestare fiscală, indicând faptul că posesorul plătește taxele și impozitele ca un adevărat proprietar.

17. Prin întâmpinarea formulată, intimata-pârâtă a solicitat respingerea recursului, arătând că legea specială, în speță, Codul fiscal, nu prevede posibilitatea declarării unui teren în lipsa unor înscrisuri autentice care să ateste dreptul de proprietate, motiv pentru care este necesar ca, pentru înregistrarea în evidențele fiscale, să se prezinte un înscris încheiat în formă autentică (act notarial, hotărâre judecătorească etc.) din care să reiasă dobândirea dreptului de proprietate. Totodată, Legea nr. 7/1996 oferă cadrul unui mod special de dobândire a proprietății prin notarea posesiei în cartea funciară, fiind vorba de o uzucapiune atipică. Analizând acest text de lege prin sintagma „posesorul a plătit taxele și impozitele” reiese că acesta trebuia să fie înscris pe rol înainte și să fi achitat cu mai mult timp înainte impozitele și taxele locale.

18. În cadrul soluționării recursului, Curtea de Apel București a dispus suspendarea judecării cauzei și sesizarea instanței supreme în condițiile art. 519 și următoarele din Codul din procedură civilă, apreciind că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării.

IV. **Punctul de vedere al instanței de sesizare**

19. Raportat la conținutul dispozițiilor legale incidente, în opinia instanței de trimitere, intenția legiuitorului (din perspectiva aplicării dispoziției art. 41 din Legea nr. 7/1996) a fost aceea de a recunoaște dreptul posesorului de a solicita organului fiscal local înregistrarea posesiei în scopul plății taxelor, în opoziție cu legiuitorul fiscal care ocrotește exclusiv dreptul proprietarului de a fi înscris în evidențele fiscale. Aceste prevederi urmăresc însă, cel puțin aparent, scopuri diferite, fără a fi incompatibile, întrucât permit ca posesorul să poată pretinde înscrierea posesiei în ipoteza specială a înregistrărilor sporadice în cartea funciară; or, acestea vizează situațiile de înregistrare la cererea unei persoane a terenului în cartea funciară, spre deosebire de cele sistematice efectuate de stat din oficiu.

20. Legea nr. 7/1996 reglementează notarea posesiei în cartea funciară pentru cel care nu deține acte de proprietate asupra terenului pe care îl posedă, protejând și asigurând stabilitatea și securitatea circuitului civil.

21. Nu este de ignorat nici raportul dintre cele două acte normative (Codul fiscal și Legea nr. 7/1996), ambele reglementând în materia înregistrării posesiei și care pot intra în conflict, având forță juridică diferită; deși reglementează aceeași situație juridică, prevăd soluții diferite. Problema de drept din cauză nu se poate rezolva numai prin aplicarea unor principii juridice bine stabilite; cele două acte normative se contrazic în materia și sfera de aplicare a posesiei (în regimul fiscal și în sistemul de cadastru și carte funciară a terenurilor).

V. **Punctul de vedere al părților**

22. Recurenții au arătat că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este necesară și pe deplin admisibilă, utilitatea sesizării și caracterul determinant al chestiunii de drept fiind evidențiate chiar pornind de la considerentele reținute de instanța de fond prin sentința recurată, prin raportare la prevederile art. 463 alin. (1), art. 466 din Codul fiscal și ale art. 65 din Normele metodologice de aplicare a Codul fiscal.

23. Intimata-pârâtă a apreciat că sesizarea formulată este inadmisibilă, deoarece norma legală nu prezintă nici complexitate și nici precaritate, chestiunea de drept nu îndeplinește condiția de a fi veritabilă și susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite.

VI. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

24. Instanțele de judecată au comunicat aspecte de jurisprudență sau puncte de vedere teoretice prin care se indică existența a două orientări interpretative ale normelor juridice vizate de întrebarea în discuție.

25. Într-o primă opinie se consideră că organul fiscal poate da curs cererii de înregistrare a terenului și la solicitarea posesorului de fapt, cu posesia declarată, întrucât altfel condiția probatorie impusă de Legea nr. 7/1996 pentru notarea posesiei ar deveni inaplicabilă în chiar situațiile pentru care a fost legiferată, anume cele ale posesorilor fără acte de proprietate; efectele acestei înregistrări ar trebui să fie însă limitate, neputând echivala cu recunoașterea unui drept de proprietate sau cu înlăturarea drepturilor titularilor menționați la art. 463 din Codul fiscal. În acest sens au opinat de manieră teoretică Curtea de Apel Iași, Tribunalul Vaslui, Tribunalul București, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Tribunalul Constanța.

26. Într-o altă orientare se consideră că înregistrarea în scop fiscal intervine exclusiv la cererea titularului unui drept expres indicat de Codul fiscal, nu și a posesorului. O astfel de orientare se identifică în jurisprudența Curții de Apel Brașov (Decizia nr. 378/R/2022 din 16 iunie 2022) și a Tribunalului Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Sentința nr. 714/2025 din 11 iunie 2025) sau în opinia teoretică exprimată de Curtea de Apel Ploiești.

VII. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale**

27. La nivelul instanței supreme trebuie amintite considerentele de la pct. 107-128 ale Deciziei nr. 58 din 3 octombrie 2022, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1120 din 21 noiembrie 2022, prin care s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 13 alin. (5) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei asupra unui teren agricol din extravilan.

28. Totodată, în urma verificărilor efectuate în jurisprudența Secției de contencios administrativ și fiscal nu au fost identificate hotărâri care să cuprindă dezlegarea, în mod direct, a chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

29. De interes sunt totuși, prin prisma chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, considerente din hotărârile judecătorești indicate mai jos privind interpretarea art. 463 din Codul fiscal și a prevederilor pct. 65 din Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal, în ceea ce privește persoanele cărora li s-a constituit sau reconstituit dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole sau forestiere:

— Decizia nr. 5.132 din 28 octombrie 2021, prin care a fost respins recursul declarat și a fost menținută soluția primei instanțe de anulare a dispozițiilor pct. 65 alin. (2) din titlul IX cap. III din Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal;

— Decizia nr. 6.237 din 9 decembrie 2021, prin care a fost admis recursul formulat și, în rejudecare, a fost admisă cererea de chemare în judecată și anulate dispozițiile pct. 65 alin. (2) din titlul IX cap. III din Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal;

— Decizia nr. 3.822 din 30 iunie 2022, prin care a fost menținută soluția instanței de fond de anulare a actelor administrative fiscale prin care s-a stabilit în sarcina reclamantei impozitul pe teren în temeiul actelor emise în procedura de reconstituire a dreptului de proprietate, prevăzută de legile fondului funciar.

30. La nivelul Curții Constituționale, prin Decizia nr. 293 din 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 938 din 7 noiembrie 2018, s-a respins excepția de neconstituționalitate inclusiv a dispozițiilor art. 466 alin. (1) și (3) din Codul fiscal.

VIII. **Opinia specialiștilor consultați**

31. Institutul Național al Magistraturii a arătat că declararea și înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren nu pot fi realizate și la solicitarea posesorului de fapt al acestui teren, posesie declarată organelor fiscale locale, ci exclusiv de către titularul dreptului de proprietate asupra terenului, al dreptului de concesiune, de închiriere, de administrare sau de folosință asupra aceluiași teren.

32. Universitatea de Vest din Timișoara — Facultatea de Drept, prin opinia înaintată, a considerat că declararea și înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren pot fi realizate și la solicitarea posesorului acestui teren.

IX. **Raportul asupra chestiunii de drept**

33. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că, în măsura în care posesia ca stare de fapt este demonstrată de către acela care o pretinde, organul fiscal va lua în considerare declarația de impunere privitoare la impozitul pe teren depusă în nume propriu de către posesorul de fapt al unui teren, dacă bunul respectiv nu a fost deja înscris în cartea funciară, iar organului fiscal nu i-a fost prezentată anterior o declarație de impunere privind impozitul pe teren sau taxa pe teren de către o altă persoană, anume titularul dreptului de proprietate sau locatarul/locatorul dintr-un contract de leasing financiar ori titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune al aceluiași teren, în baza căreia este colectată creanța fiscală corespunzătoare.

X. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

X.1. ***Asupra admisibilității sesizării***

34. Prealabil analizării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este ținută să verifice dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, text legal potrivit căruia „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita instanței supreme să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

35. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind următoarele condiții cumulative de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile: (i) existența unui proces în curs de judecată, aflat în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, învestit să soluționeze cauza; (ii) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; (iii) existența unei probleme de drept veritabile, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, de a cărei lămurire depinde

soluționarea pe fond a cauzei; (iv) condiția noutății problemei de drept; (v) chestiunea de drept să nu facă obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

36. Așa cum indică instanța de trimitere, sesizarea cu chestiunea de drept propusă este formulată în cadrul unui litigiu de contencios administrativ și fiscal, dosarul având ca obiect recursul exercitat împotriva unei sentințe pronunțate de Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal prin care a fost soluționată, în sensul respingerii, o cerere de chemare în judecată având ca obiect obligarea pârâtei autoritate publică la înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren în suprafață de 173 de mp în favoarea reclamanților, în calitate de posesori. Astfel, chestiunea de drept are ca premisă un proces în curs de judecată, aflat în competența unui complet al curții de apel, învestit să soluționeze cauza în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a recursului, fiind îndeplinite primele două condiții enunțate.

37. Conform jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, procedura sesizării cu pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are o natură juridică *sui generis*, care se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul procesului al cărui obiect îl constituie chestiunea de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei (a se vedea Decizia nr. 52 din 3 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 26 septembrie 2017).

38. Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut, în mod constant, că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecății (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015).

39. Totodată, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a subliniat în practica sa judiciară, în esență, că problema de drept ce îi este dedusă spre analiză trebuie să prezinte un caracter real și serios, fiind născută în principiu dintr-un text incomplet sau neclar, susceptibil de interpretări contradictorii și potențial generatoare de practică neunitară.

40. În acest context, dificultatea interpretării trebuie să reiasă din încheierea de sesizare, motivele acesteia expunând reflecția judecătorilor asupra diferitelor maniere de interpretare posibile, cu argumentele aferente și de o manieră în care să se întrevadă explicit pragul de dificultate al întrebării.

41. În cauza de față, chestiunea de drept ce face obiectul sesizării este de natură a influența modul de soluționare a recursului promovat, de esența procesului respectiv fiind dacă acel cadru normativ învederat de curtea de apel se interpretează în sensul că un teren poate fi declarat și înregistrat în evidențele fiscale exclusiv de către titularii anumitor drepturi indicate explicit în Codul fiscal, inclusiv proprietate, sau și de către posesorul său de fapt.

42. Întrebarea transmisă de Curtea de Apel București deduce analizei o chestiune de drept veritabilă, ce prezintă un caracter real și serios, având ca premisă norme legale susceptibile de interpretări potențial generatoare de practică neunitară, aspect sugerat de altfel și de existența unei divergențe de opinii între instanțele care au transmis jurisprudență sau puncte de vedere cu caracter teoretic pentru cauza de față.

43. Instanța de trimitere a realizat o analiză amănunțită a posibilelor interpretări ale reglementărilor Codului fiscal și Legii nr. 7/1996, sens în care s-a raportat activ la argumente apte a susține interpretări divergente. Conținutul încheierii de sesizare atestă reflecția judecătorilor completului de recurs asupra diferitelor maniere de interpretare posibile, cu argumentele aferente și într-un mod în care să se întrevadă explicit pragul de dificultate al întrebării, fără a reprezenta o simplă dilemă cu privire la sensul unei norme de drept.

44. În raport cu aspectele mai sus prezentate, urmează a fi reținută dificultatea problemei de drept sesizate prin întrebarea formulată, de a cărei lămurire depinde totodată soluționarea pe fond a cauzei respective, din moment ce divergența procesuală privește măsura în care sunt permise declararea și înregistrarea în evidențele fiscale a unui teren deținut de un posesor de fapt.

45. Cât despre caracterul de noutate al problemei de drept amintite, Înalta Curte de Casație și Justiție arată că formularea textelor de lege indicate de curtea de apel se regăsește în fondul legislativ de mai mulți ani.

46. Cu toate acestea, potrivit jurisprudenței în materie, noutatea unei chestiuni de drept poate fi generată nu numai de o reglementare nou-intrată în vigoare, ci și de una veche, cu condiția însă ca instanța să fie chemată să se pronunțe asupra respectivei probleme de drept pentru prima dată; examinarea acestei condiții necesită, prin verificarea jurisprudenței recente, a se vedea dacă, în procesul curent de aplicare a legii, instanțele au dat o rezolvare chestiunii de drept sesizate de instanța de trimitere, prezentând importanță existența și dezvoltarea unei practici judiciare constante în această materie (a se vedea Decizia nr. 48 din 26 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2023).

47. În cauză nu a fost însă identificată o practică relevantă și consistentă la nivelul tribunalelor, curților de apel sau al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, fiind verificată jurisprudența instanțelor menționate, au fost comunicate doar două hotărâri judecătorești, dintre care doar una pronunțată în recurs, ambele în legătură cu una dintre interpretările indicate de Curtea de Apel București. Or, raportat și la data intrării în vigoare a normelor legale de referință, acest volum redus de cauze soluționate denotă că nu a intervenit depășirea stadiului unei practici incipiente în curs de formare, lipsind deci o conturare propriu-zisă a unei practici judiciare în legătură cu chestiunea de drept.

48. Totodată, stadiul practicii judiciare incipiente nu permite concluzia unei divergențe de jurisprudență care să necesite eventuala recurgere la mecanismul procesual reprezentat de recursul în interesul legii, în prezența unui număr redus al hotărârilor identificate a fi fost pronunțate de instanțe judecătorești.

49. Deși completul din cadrul Curții de Apel București, care a transmis sesizarea în temeiul art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, nu rezultă a fi primul căruia îi revine să se pronunțe asupra problemei respective de drept, totuși numărul redus al hotărârilor judecătorești definitive identificate demonstrează caracterul incipient al jurisprudenței în materie, aspect căruia i se adaugă și dificultatea aplicării dispozițiilor legale, de natură să creeze premisele apariției unei practici neunitare la nivel național, în măsură să reclame intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

50. Nu în cele din urmă, este îndeplinită și ultima condiție, întrucât chestiunea de drept în discuție nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

51. În consecință, întrebarea din conținutul încheierii de sesizare întrunește condițiile de admisibilitate raportat la art. 519 din Codul de procedură civilă.

X.2. ***Analiza chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării***

52. În esență, problema declarării și înregistrării unui teren în evidențele fiscale corelativ patrimoniului unei persoane fizice sau juridice prezintă relevanță din perspectiva Codului fiscal în ceea ce privește impozitul pe teren și taxa pe teren.

53. Observând forma de reglementare în vigoare la data învederată de curtea de apel ca fiind relevantă, se constată că, potrivit art. 463 alin. (1) din Codul fiscal, în regulă generală, orice persoană care are în proprietate un teren situat în România datorează pentru acesta un impozit anual. Așadar, impozitul pe teren apare a fi reglementat în principal ca sarcină fiscală a proprietarului.

54. În această logică, Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal prevăd la pct. 65 alin. (1) din cap. III al titlului IX ca principiu general că impozitul pe teren este datorat de titularul dreptului de proprietate asupra terenului la 31 decembrie a anului fiscal precedent, indiferent unde este situat terenul în România și de categoria de folosință, în intravilan sau extravilan.

55. Ca o excepție prevăzută expres de lege, impozitul pe teren incumbă în anumite condiții locatarului sau locatorului dintr-un contract de leasing financiar, în acord cu dispozițiile art. 466 alin. (7) din Codul fiscal.

56. Alin. (2) al art. 463 din Codul fiscal stabilește că pentru terenurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, concesionate, închiriate, date în administrare ori în folosință, după caz, oricăror entități, altele decât cele de drept public, se stabilește taxa pe teren, care se datorează de concesionari, locatari, titulari ai dreptului de administrare sau de folosință, după caz, în condiții similare impozitului pe teren.

57. În mod echivalent, Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal prevăd la pct. 66 alin. (1) din cap. III al titlului IX că taxa pe teren se datorează de persoanele fizice sau persoanele juridice, altele decât cele de drept public, care dețin dreptul de închiriere, administrare, folosință sau concesiune, stabilit în condițiile legii.

58. În consecință, premisele datorării impozitului pe teren se regăsesc în principiu în dreptul de proprietate asupra bunului respectiv, iar ale datorării taxei pe teren privesc tot exercițiul unui drept, anume dreptul de închiriere, administrare, folosință sau concesiune asupra unui teren proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale.

59. Codul civil definește la art. 555 alin. (1) proprietatea privată ca fiind „dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege”, iar la art. 858 proprietatea publică în sensul: „dreptul de proprietate ce aparține statului sau unei unități administrativ-teritoriale asupra bunurilor care, prin natura lor sau prin declarația legii, sunt de uz ori de interes public, cu condiția să fie dobândite prin unul dintre modurile prevăzute de lege”.

60. Distinct de aceste noțiuni, Codul civil definește la art. 916 alin. (1) posesia ca fiind „exercitarea în fapt a prerogativelor dreptului de proprietate asupra unui bun de către persoana care îl stăpânește și care se comportă ca un proprietar”.

61. Așadar, din punctul de vedere al reglementării de drept comun, instituțiile juridice ale proprietății și posesiei sunt distincte, iar Codul fiscal prevede în regulă generală obligația de plată a impozitului pe teren ca o obligație a proprietarului.

62. Codul de procedură fiscală (Legea nr. 207/2015, forma în vigoare la 11 noiembrie 2022) arată la art. 16 că „Raportul juridic fiscal cuprinde raportul de drept material fiscal și raportul de drept procedural fiscal” [alin. (1)], respectiv că „Raportul de drept material fiscal cuprinde totalitatea drepturilor și obligațiilor care apar în legătură cu creanțele fiscale” [alin. (2)] și „Raportul de drept procedural fiscal cuprinde totalitatea drepturilor și obligațiilor care apar în legătură cu administrarea creanțelor fiscale” [alin. (3)], identificând prin art. 17 alin. (1) subiectele raportului juridic fiscal ca fiind „statul, unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, contribuabilul/plătitorul, precum și alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul acestui raport”.

63. Or, coroborând dispozițiile art. 16 și 17 din Codul de procedură fiscală cu reglementarea art. 463 alin. (1) și (2), respectiv art. 466 alin. (7) din Codul fiscal și dispozițiile pct. 65 și 66 din cap. III al titlului IX din Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal rezultă că subiecte în mod obișnuit ale raportului juridic fiscal, alături de unitatea administrativ-teritorială, sunt proprietarul bunului ori locatarul/locatorul dintr-un contract de leasing în cazul impozitului pe teren, respectiv titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune în ipoteza taxei pe teren.

64. Art. 466 din Codul fiscal impune în sarcina, după caz, a proprietarului, locatarului/locatorului dintr-un contract de leasing financiar sau a titularului dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune obligația de a depune declarația de impunere în anumite condiții, aceasta fiind asimilată unei decizii referitoare la baza de impozitare, privind bunul impozabil.

65. Într-un astfel de context, obligației de înregistrare fiscală a unui anumit teren ca aflându-se în legătură cu patrimoniul unei persoane fizice sau juridice îi corespunde în raportul juridic fiscal dreptul organului fiscal de percepere a impozitului sau taxei pe teren.

66. Or, posesorul unui teren nu are o calitate de proprietar, dar exercită în fapt prerogativele dreptului de proprietate asupra bunului pe care îl stăpânește și față de care se comportă ca un proprietar.

67. De altfel, art. 919 din Codul civil conține prezumția de posesie [alin. (1) — până la proba contrară, acela care stăpânește bunul este prezumat posesor] și prezumția de proprietate [alin. (3) — până la proba contrară, posesorul este considerat proprietar, cu excepția imobilelor înscrise în cartea funciară].

68. În plus, Codul de procedură fiscală prevede la art. 74 că „(1) În cazul în care constată că anumite bunuri, (...) care, potrivit legii, constituie bază de impozitare sunt deținute de persoane care în mod continuu beneficiază de câștigurile sau de orice foloase obișnuite aduse de acestea și că persoanele respective declară în scris că nu sunt proprietarii bunurilor, (...) în cauză, fără să arate însă care sunt titularii dreptului de proprietate, organul fiscal procedează la stabilirea provizorie a obligației fiscale corespunzătoare în sarcina acelor persoane. (2) În condițiile legii, obligația fiscală privind baza de impozitare prevăzută la alin. (1) va putea fi stabilită în sarcina titularilor dreptului de proprietate. Tot astfel, aceștia datorează despăgubiri persoanelor care au făcut plata pentru stingerea obligației stabilite potrivit alin. (1). În cazul în care obligația fiscală este stabilită în sarcina titularului dreptului de proprietate încetează procedura de stabilire provizorie a obligației fiscale potrivit alin. (1)”.

69. Așadar, în anumite condiții, organul fiscal însuși are *ex lege* recunoscut un drept de stabilire a creanței fiscale inclusiv în sarcina posesorului de fapt al unui teren, atunci când acesta din urmă beneficiază în mod continuu de câștigurile sau foloasele aduse de bunul respectiv. Se impune însă menționea că decisivă apare și inexistența vreunei alte declarații de impunere care să provină de la proprietar și care să se afle la

dispoziția organului fiscal, din moment ce rezultă că îi este oferită posesorului respectiv posibilitatea să arate titularul dreptului de proprietate; or, în măsura în care organul fiscal deține o declarație de impunere depusă de către titularul unui drept asupra bunului, nu există vreun dubiu îndreptățit care să permită autorității publice să impună creanța în sarcina altei persoane.

70. Un astfel de raport juridic fiscal este însă stabilit de organul fiscal competent cu deținătorul bunului, inclusiv un posesor de fapt al terenului, ceea ce exclude interpretarea în sensul unui caracter absolut al obligației de plată a impozitului pe teren exclusiv în sarcina proprietarului, atunci când nu sunt incidente excepțiile referitoare la locatarul/locatorul contractului de leasing financiar ori debitorul taxei pe teren.

71. În mod echivalent, și un astfel de posesor, care invocă în beneficiul său prezumția de proprietate în condițiile art. 919 alin. (3) din Codul civil, poate fi îndreptățit să depună declarația de impunere privind terenul stăpânit, sub rezerva însă ca bunul respectiv să nu fie înscris în cartea funciară, caz în care nu mai există temeiul prezumției, proprietarul fiind determinat sau determinabil.

72. Dincolo însă de situația imobilului înscris în cartea funciară, prezumția instituită de art. 919 alin. (3) din Codul civil nu va putea fi opusă de către posesor organului fiscal nici atunci când acestuia îi este deja prezentată o declarație de impunere de către o altă persoană, fie titularul dreptului de proprietate, fie locatarul sau locatorul dintr-un contract de leasing financiar, fie titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune, ipoteză în care, din perspectivă fiscală, posesia respectivă nu apare a fi utilă raportat la autoritatea publică, reieșind existența unui titular al dreptului de proprietate privată sau publică și care acționează în considerarea calității sale.

73. În caz contrar, dacă imobilul teren nu este înscris în cartea funciară, iar la dispoziția organului fiscal nu se găsește vreo declarație de impunere depusă de proprietar sau locatarul/locatorul dintr-un contract de leasing financiar ori de către titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune, posesorul prezumat proprietar apare ca fiind îndreptățit să depună respectiva declarație de impunere, asimilată unei decizii referitoare la baza de impozitare.

74. Totuși, procedând astfel, persoana care se pretinde posesor va fi ținută să demonstreze în fața organului fiscal posesia afirmată, ca stare de fapt, anume că exercită în fapt prerogativele dreptului de proprietate asupra terenului pe care îl stăpânește și față de care se comportă ca un proprietar. Altfel spus, simpla declarație a persoanei respective că ar avea calitatea de posesor al terenului nu face dovada posesiei, având caracter unilateral și subiectiv prin ea însăși, ci aceasta trebuie însoțită de probe obiective, apte a susține existența posesiei în sensul dispozițiilor art. 916 din Codul civil.

75. Art. 101 alin. (1) din Codul de procedură fiscală prevede într-adevăr că „Declarația fiscală se depune de către persoanele obligate potrivit Codului fiscal sau altor legi speciale, la termenele stabilite de acestea”. Norma juridică amintită identifică persoana obligată să depună declarația fiscală și, totodată, constituie o garanție stabilită de legiuitor în favoarea persoanei care nu este obligată de lege să depună vreo declarație fiscală.

76. Prin prisma beneficiarului garanției respective, textul legal nu constituie un argument decisiv în favoarea organului fiscal spre a valida refuzul de a da efect declarației fiscale prezentate de posesorul de fapt al unui teren, care acționând astfel nu denotă o conduită din eroare, ci se comportă ca un proprietar în sensul art. 916 alin. (1) din Codul civil. De altfel, dacă imobilul nu este înscris în cartea funciară, în cazul posesiei, ca stare de fapt dovedită, art. 919 alin. (3) din Codul civil îl prezumă pe posesor ca fiind proprietar până la proba contrară. Într-un astfel de context, simpla neprezentare de către persoana interesată a unui titlu formal de proprietate nu justifică refuzul organului fiscal de a da efect declarației sale fiscale, deoarece o asemenea manieră de interpretare golește de conținut prezumția indicată anterior.

77. Nimic nu împiedică însă organul fiscal să își justifice refuzul de a da efect declarației fiscale respective în cazul nedovedirii de către persoana interesată a unei posesii utile ca stare de fapt, în cazul încetării acesteia sau vicierii sale ori prin indicarea titularului dreptului de proprietate/folosință aferentă unui contract de leasing financiar/închiriere, administrare, folosință, concesiune, vizat prin declarații fiscale sau decizii de impunere în baza cărora îi incumbă obligația de plată a impozitului pe teren sau taxei pe teren acelui titular.

78. Faptul că nu sunt excluse existența raportului juridic fiscal și perceperea creanței fiscale, în cazul posesiei, reiese implicit și din dispozițiile art. 466 alin. (6) din Codul fiscal, privind terenurile la care se constată diferențe între suprafețele înscrise în actele de proprietate și situația reală rezultată din măsurătorile executate în condițiile Legii nr. 7/1996, ipoteză în care sarcina fiscală se stabilește pentru suprafețele care corespund situației reale, dovedită prin lucrări de cadastru. Se observă că legiuitorul nu a realizat vreo diferențiere între cazul simplei erori la măsurare ca premisă a diferenței de suprafață și împrejurarea în care proprietarul și-ar fi extins suprafața terenului achiziționat prin alte mijloace, inclusiv posesie ca stare de fapt. Și în acest din urmă caz, legea impune obligația de plată a creanței fiscale în sarcina persoanei care stăpânește diferența de teren dintre cel pentru care există act de proprietate și cel rezultat efectiv din măsurători.

79. În raport cu interpretarea propusă în paragrafele anterioare, textele reglementării în materie fiscală se conciliază cu acelea din Legea nr. 7/1996, îndeosebi art. 41 alin. (8) lit. a) și alin. (8^1) lit. b) pct. (i), forma aplicabilă la 11 noiembrie 2022, indicată de curtea de apel, care permit ca, în cadrul înregistrării sporadice, persoana interesată să își poată nota posesia în cartea funciară pentru imobile neînscrise în cartea funciară, în lipsa actelor de proprietate asupra acestora, pe baza unor documente, între care se află și o adeverință eliberată de primăria în a cărei rază teritorială este situat imobilul, din care să rezulte că posesorul a plătit taxele și impozitele locale ca un adevărat proprietar.

80. O premisă a acestei din urmă condiții o reprezintă posibilitatea recunoscută în favoarea posesorului de a depune declarație de impunere, astfel încât să achite impozitul corespunzător în cazul unui teren posedat în fapt.

81. Din perspectivă istorică, inclusiv Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal stabilea impozitul pe teren în principiu ca o obligație a titularului dreptului de proprietate (art. 256), la fel ca și actele normative anterioare, anume Ordonanța Guvernului nr. 36/2002 privind impozitele și taxele locale (art. 11), respectiv Legea nr. 27/1994 privind impozitele și taxele locale (art. 13).

82. Or, forma de reglementare în discuție (aplicabilă la 11 noiembrie 2022) a art. 41 alin. (8) și (8^1) din conținutul Legii nr. 7/1996 pentru înregistrarea sporadică este rezultatul unor modificări și completări aduse prin Legea nr. 264/2021 pentru modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, precum și pentru modificarea art. 121 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, apropiată în conținut de

reglementarea introdusă prin textul Legii nr. 185/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 31/2018 privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, în scopul modificării și completării legii cadastrului și a publicității imobiliare.

83. Altfel spus, în ciuda unui istoric de reglementare a normelor fiscale de aproximativ 25 de ani în sensul stabilirii impozitului pe teren ca o sarcină incumbând în principiu proprietarului, totuși Legea nr. 7/1996 a reflectat și problema posesiei ca stare de fapt, stabilind posibilitatea notării sale în cartea funciară în anumite condiții și făcând referire în acest sens inclusiv la proba plății de către posesor a taxelor și impozitelor locale ca un adevărat proprietar, premisă ce nu ar exista în lipsa posibilității depunerii totuși a unei declarații de impunere. De altfel, o astfel de opțiune a legiuitorului își are cauza într-o realitate incontestabilă a existenței posesorilor de fapt asupra terenurilor și a înregistrării lor în diverse evidențe fiscale la nivelul autorităților publice locale.

84. Deși textul art. 41 alin. (8[1]) lit. b) pct. (i) din Legea nr. 7/1996 conține în formularea sa un verb la timpul trecut, respectiv un perfect compus („a plătit”), nu rezultă o intenție a legiuitorului ca norma să vizeze doar situația posesorilor de teren deja înregistrați fiscal la data intrării în vigoare a textului legal.

85. În caz contrar, dacă normele juridice fiscale nu ar fi permis cu adevărat depunerea declarației de impunere de către posesorul unui teren, atunci reglementarea amintită din Legea nr. 7/1996 ar fi influențată în aplicare de conduita unilaterală a unor organe fiscale locale care acceptau în fapt astfel de declarații din partea posesorilor de terenuri aflate în raza lor de competență teritorială; astfel, ar putea fi notate doar unele posesii de fapt, acelea unde o conduită administrativă unilaterală ar fi permis înregistrarea fiscală. În schimb, beneficiul normei juridice ar fi exclus celorlalți posesori în considerarea unui impediment de fapt, respectiv conduita celorlalte organe fiscale locale care nu acceptă astfel de declarații fiscale depuse pentru posesiile de fapt asupra terenurilor din raza lor de competență teritorială. Altfel spus, o împrejurare subiectivă — voința unilaterală a unui organ fiscal — ar fi aceea care ar determina incidența normei juridice, deși s-ar putea demonstra că, în substanța lor, posesiile de fapt în discuție sunt similare.

86. Nu în ultimul rând, evoluția în timp a reglementării prin modificările și completările sale succesive ar ridica problema momentului la care posesia să se fi regăsit deja ca fiind înregistrată fiscal pentru a corespunde acelui timp trecut al verbului în discuție.

87. În realitate, sensul normei legale este acela că, la data emiterii sale, adeverința eliberată de primărie atestă un fapt existent deja, plata de către posesor a creanțelor fiscale locale ca un adevărat proprietar. În plus, respectiva înregistrare este una sporadică, astfel că persoana interesată în notarea posesiei în cartea funciară este cea care determină momentul când acționează în acest scop.

88. Față de aceste considerente, în măsura în care posesia ca stare de fapt este demonstrată de către acela care o pretinde, organul fiscal trebuie să ia în considerare declarația de impunere privitoare la impozitul pe teren depusă în nume propriu de către posesorul de fapt al unui teren, dacă bunul respectiv nu a fost deja înscris în cartea funciară, iar organului fiscal nu i-a fost prezentată anterior o declarație de impunere privind impozitul pe teren sau taxa pe teren de către o altă persoană, anume titularul dreptului de proprietate sau locatarul/locatorul dintr-un contract de leasing financiar ori titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune al aceluiași teren, în baza căreia este colectată creanța fiscală corespunzătoare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 63.702/299/2022 pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 463 alin. (1) și (3), art. 466 alin. (1), (2), (3), (6), (7), (8), (9), (11) și (12) din Codul fiscal, ale pct. 65 din cap. III al titlului IX din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016, precum și ale art. 41 alin. (3), alin. (8) lit. a) și alin. (8[1]) lit. b) pct. (i) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996 (forma de reglementare aplicabilă la 11 noiembrie 2022):

Organul fiscal trebuie să ia în considerare declarația de impunere privitoare la impozitul pe teren depusă în nume propriu de către posesorul care probează existența posesiei ca stare de fapt, dacă bunul respectiv nu a fost deja înscris în cartea funciară, iar organului fiscal nu i-a fost prezentată anterior o declarație de impunere privind impozitul pe teren sau taxa pe teren de către o altă persoană, anume titularul dreptului de proprietate sau locatarul/locatorul dintr-un contract de leasing financiar ori titularul dreptului de închiriere, administrare, folosință sau concesiune al aceluiași teren, în baza căreia este colectată creanța fiscală corespunzătoare.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 12 octombrie 2026.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
MIHNEA ADRIAN TĂNASE

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

★

R E C T I F I C Ă R I

În cuprinsul Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al președintelui Agenției Naționale pentru Achiziții Publice nr. 301/8.806/2026 privind modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al președintelui Agenției Naționale pentru Achiziții Publice nr. 346/1.718/2023 pentru aprobarea criteriilor de calificare privind capacitatea ofertanților, a factorilor de evaluare și a caietului de sarcini aferente atribuirii acordului-cadru/contractului de achiziție publică de produse — fructe, legume, lapte și produse lactate și produse de panificație în cadrul Programului pentru școli al României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 928 din 5 noiembrie 2026, se face următoarea rectificare:

— la art. I, pct. 4, partea dispozitivă, în loc de: *„4. La anexa nr. 2 capitolul 2 secțiunea «Frecvența distribuirii produselor», al 6-lea paragraf se modifică și va avea următorul cuprins:”* se va citi:

„4. La anexa nr. 2, capitolul 2 secțiunea «Frecvența distribuirii produselor», al șaptelea paragraf se modifică și va avea următorul cuprins:”.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: https://www.monitoruloficial.ro, secțiunea Publicări.

MONITORUL OFICIAL

5 948493 724186

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 967/20.XI.2026 conține 16 pagini. Prețul: 12,80 lei **ISSN** 1453—4495